

Bear Grylls și-a câștigat notorietatea ca maestru în arta supraviețuirii și ca aventurier iubitor de senzații tari. Pentru el, născut în 1974, aventura a început chiar în copilărie, în Insula Wight, când tatăl lui l-a învățat să urce pe munte și să navigheze. A luat de mic lecții de arte marțiale, apoi a fost timp de trei ani membru al Forțelor Speciale din Marea Britanie, în SAS 21. Și-a perfecționat astfel abilitățile datorită cărora va cuceri admirația a milioane de oameni. S-a numărat printre cei mai tineri alpiniști care au escaladat Muntele Everest. A cucerit vârful la 23 de ani, în 1998. A reușit circumnavigația Marii Britanii pe jet ski, în 30 de zile. A traversat Atlanticul de Nord într-o barcă pneumatică rigidă, proiectată chiar de el. A zburat cu paramotorul deasupra Munților Himalaya și a condus multe alte expediții periculoase, doborând recorduri. Ca fost membru al Forțelor Speciale din Marea Britanie, a primit titlul de comandant onorific în Marina Regală. Conduce în continuare expediții care își propun să doboare recorduri, în zone greu accesibile. Din acțiunile lui s-au strâns fonduri de peste 2,5 milioane de lire sterline pentru activități umanitare dedicate copiilor. În 2009, la 35 de ani, a devenit cel mai tânăr conducător al The Scout Association, din care fac parte 28 de milioane de cercetași din toată lumea. A realizat numeroase emisiuni de televiziune care s-au bucurat de un succes răsunător în toată lumea, printre care *Escape to the Legion* la Channel 4. A făcut șapte sezoane din serialul *Man vs Wild*, care a avut miliarde de telespectatori, și *Born Survivor*, de asemenea una dintre cele mai vizionate emisiuni TV de gen din lume. Alte proiecte de televiziune la care a lucrat sunt *Alive with Bear Grylls* pe NBC (cel mai bun reality-show pentru categoria de vârstă 18-49 ani) și *Bear Grylls: Escape from Hell* și *Bear Grylls: Extreme Survival Caught on Camera* (Discovery).

A publicat cincisprezece volume, bestsellerul său cel mai cunoscut fiind *Noroi, transpirație și lacrimi* (Nemira, 2015), votat drept cea mai influentă carte în China în anul 2012. Printre celelalte cărți pe care le-a scris se numără *True Grit*, *A Survival Guide For Life*, *Born Survivor*, *Living Wild*, *Great Outdoor Adventures*, *Facing Up*, *Facing the Frozen Ocean*, *To My Sons*. A scris și șapte romane pentru copii care fac parte din seria *Mission: Survival*. Locuiește împreună cu soția și cei trei fii într-o casă, la Londra, familia petrecând mult timp și în casa de pe o insuliță din Țara Galilor.

BEAR GRYLLS SUPRAVIEȚUITORII

Traducere din limba engleză
MARIA ACIOBĂNȚEI

CUPRINS

<i>Introducere</i>	9
NANDO PARRADO: Gustul cărnii de om	13
JULIANE KOEPCKE: Cazanul iadului.....	27
JOHN MCDOUALL STUART: Cel mai nebun explorator din lume? ...	41
CĂPITANUL JAMES RILEY: Sclavi în Sahara	55
STEVEN CALLAHAN: „Îmi putrezește corpul chiar sub ochii mei“....	69
THOR HEYERDAHL: Expediția <i>Kon-Tiki</i>	83
JAN BAALSRUD: Cea mai mare evadare.....	97
LOUIS ZAMPERINI: Naufragiat, supraviețuitor, torturat, readus la viață.....	113
ALISTAIR URQUHART: Nu se mai fac așa în ziua de azi	127
NANCY WAKE: Spionul Șoarecele Alb	141
TOMMY MACPHERSON: Bărbatul care a dat piept cu 23 000 de naziști	155
BILL ASH: Regele răcitorului	169
EDWARD WHYMPER: Un succes dezastruos	183

GEORGE MALLORY: „Pentru că e acolo“	195
TONI KURZ: Fața criminală	207
PETE SCHOENING: Securizarea	221
JOE SIMPSON: Taie frânghia sau mori	233
CHRIS MOON: Răpit, aruncat în aer... și încă activ.....	249
MARCUS LUTTRELL: Săptămâna de iad	263
ARON RALSTON: Supraviețuire cu autochirurgie	277
SIR JOHN FRANKLIN: Moartea în Arctica	291
CĂPITANUL SCOTT: „Dumnezeule mare, ce loc îngrozitor!“.....	303
ROALD AMUNDSEN: Cel mai mare explorator al Antarcticii	319
DOUGLAS MAWSON: Iadul alb	333
ERNEST SHACKLETON: „Cel mai încăpățânat și mai îndărătnic băiat pe care l-am cunoscut vreodată“	347
<i>Lecturi suplimentare</i>	361

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

NANDO PARRADO: GUSTUL CĂRNII DE OM

*Aici nu a fost eroism sau aventură.
A fost un iad.*

NANDO PARRADO

Pentru Nando Parrado, un tânăr de douăzeci și doi de ani, trebuia să fie doar o excursie plăcută cu familia.

Juca la o echipă de rugby din Uruguay, care zbura la Santiago, în Chile, unde avea un meci de prezentare. Le întrebaseră pe mama lui, Eugenia, și pe sora lui, Susy, dacă vor să vină cu el – ceea ce însemna să zboare pe deasupra Anzilor într-un avion turbopropulsor cu două motoare.

Zborul 571 a decolat vineri, 13 octombrie 1972, și câțiva băieți au glumit că nu era cea mai bună zi în care să zboare pe deasupra lanțului muntos, unde piloții se puteau confrunta cu vreme dificilă și periculoasă. Aerul cald se ridică de pe dealuri și se întâlnește cu aerul rece de la nivelul la care începe zăpada. Furtuna care se iscă astfel e o veste proastă pentru aeronavă.

Dar glumele sunt doar glume. Căci vremea se anunța frumoasă.

Numai că vremea are obiceiul să se schimbe foarte repede în munți. Mai ales în acești munți. Avionul zbura de două ore, când pilotul a trebuit să aterizeze în orașul Mendoza, pe dealurile de la poalele Anzilor.

Au rămas acolo peste noapte. În ziua următoare piloții erau nehotărâți dacă să-și continue sau nu călătoria. Pasagerii voiau să

ajungă la meciul de rugby. Au făcut presiuni asupra piloților să meargă mai departe.

Ceea ce s-a dovedit a fi o alegere foarte proastă.

Turbopropulsorul zbura pe deasupra Pasului Planchon când au dat de turbulențe. Patru zdruncinături violente. Unii chiuiu de parcă ar fi fost într-un montagne-russe. Mama și sora lui Nando păreau speriate. Se țineau de mână. Nando a vrut să le încurajeze.

Dar cuvintele nu i-au mai ieșit, căci avionul a plonjat brusc câteva zeci de metri.

Acum nu mai aclama nimeni.

Aparatul de zbor tremura din toate încheieturile. Unii pasageri au început să țipe. Vecinul lui Nando, care stătea la fereastră, i-a arătat ce era afară. La nici zece metri de vârful aripilor, Nando a văzut versantul muntelui: un perete uriaș de stâncă și zăpadă.

Cu vocea tremurându-i de spaimă, vecinul a întrebat dacă e normal să fie atât de aproape.

Nando nu a răspuns. Era prea preocupat să asculte șuieratul oribil al motoarelor în timp ce piloții încercau disperati să înalțe avionul. Întreaga aeronavă se zguduia atât de tare, încât părea că o să se rupă în bucăți.

Nando a văzut privirile îngrozite ale mamei și surorii lui.

Și atunci s-a întâmplat.

O zdruncinătură violentă.

Un scrâșnet îngrozitor de metal izbindu-se de stâncă. Avionul se lovise de versant. Stâncă îl făcea fărâme.

Nando s-a uitat în sus. Nu se mai vedea partea de deasupra a fuzelajului. Doar cerul liber.

A simțit aerul rece pe față.

Și a văzut nori pe schela de debarcare.

Nu a avut timp să se roage. Nu a avut timp să se gândească. A simțit o forță teribilă care îl smulge de pe scaun. Un zgomot violent și asurzitor de jur împrejur.

Probabil Nando Parrado era sigur că o să aibă parte de o moarte înfiorătoare, dureroasă, îngrozitoare.

Apoi a fost azvârlit în beznă.

Nando a fost inconștient trei zile după prăbușire. Așa că nu a văzut toate rănilor suferite de însoțitorii lui.

Un om era înjunghiat în burtă de o țeavă de oțel. Când prietenul lui a încercat să i-o scoată, a ieșit o bucată de intestin vâscos.

Altuia mușchiul gambei i se desprinsese de pe os, apoi i se răsucise în jurul tibiei. Osul de la picior era și el expus. Prietenul lui a încercat să-i îndese mușchiul la loc înainte să-l bandajeze.

O femeie era zdrobită de un morman de scaune pe care nimeni nu-l putea descurca. Avea picioarele rupte și țipa în agonie. Nimeni n-a putut să facă nimic altceva decât s-o lase să moară.

Lui Nando i se umflase capul cât o minge de baschet. Încă respira, dar nimeni nu se aștepta să supraviețuiască. În ciuda așteptărilor, s-a trezit din comă peste trei zile.

Stătea pe podeaua fuzelajului distrus, unde se strânseseră supraviețuitorii. Morții erau îngrămădiți afară, în zăpadă. Aripile avionului fuseseră smulse. La fel și coada. Se prăbușiseră într-o vale pietroasă și înzăpezită, unde nu se vedeau decât piscurile amenințătoare ale munților din jur. Dar, deocamdată, atenția lui Nando era îndreptată spre familia lui.

Veștile erau proaste. Mama lui murise.

Nando era distrus de durere, dar s-a stăpânit ca să nu plângă. Știa că lacrimile consumă sarea din organism. Fără sare, mori. Ieșise din comă de numai câteva minute, și deja refuza să se dea bătut.

Era hotărât să supraviețuiască cu orice preț.

Cincisprezece oameni muriseră în accidentul acela îngrozitor și următorul lui gând a fost la sora lui. Susy era încă în viață, dar abia respira. Avea fața mânjită de sânge și corpul distrus de o durere prea mare ca să se poată mișca din pricina rănilor interne grave. Avea picioarele negre deja din cauza degerăturilor. Delira, își striga mama, implorând-o să o ducă acasă, departe de frigul îngrozitor. Nando a ținut-o în brațe tot restul zilei și toată noaptea, sperând ca propria lui căldură să o țină în viață.

Însă, treptat, adevăratele proporții ale pericolului în care se aflau i-au lovit în plin.

În munții aceia, temperaturile puteau ajunge la -40°C. Cât timp fusese în comă, ceilalți acoperiseră găurile din fuzelaj cu zăpadă și valize ca să se apere de vântul rece și ucigător. Chiar și așa, Nando s-a trezit cu hainele lipite de piele. Toți aveau părul și buzele albe de promoroacă.

Fuzelajul – singurul lor adăpost – se oprise în vârful unui ghetar uriaș. Deși erau foarte sus, vârfurile munților care îi înconjurau erau atât de sus, încât trebuia să-și lase capul pe spate ca să le vadă. Aerul era atât de rarefiat, încât le ardea plămânii. Razele soarelui le făceau bășici pe piele. Strălucirea zăpezii îi amețea și îi orbea.

Ar fi avut șanse mai mari de supraviețuire, dacă ar fi eșuat pe mare sau în deșert. Măcar acolo se găsea viață. Aici nimic nu putea să trăiască. Nici animale. Nici plante. Și-au împărțit mâncarea în porții mici, pe care au reușit să le adune din cabină și din valize. Dar era foarte puțină și s-a terminat repede.

Ziua se schimba cu noaptea friguroasă, apoi se făcea din nou zi. În a cincea zi după accident, cei mai puternici patru supraviețuitori au hotărât să încerce să iasă din vale. S-au întors după câteva ore: lipsiți de oxigen, epuizați și complet înfrânți. Au spus că era imposibil.

„Imposibil“ nu e un cuvânt la care să te gândești când încerci să supraviețuiești.

În a opta zi, sora lui Nando a murit în brațele lui. Încă o dată, deși chinuit de durere, el și-a înăbușit lacrimile.

A îngropat-o în zăpadă. I se luase totul, cu o singură excepție: tatăl său, rămas în Uruguay. I-a promis în taină să nu se lase să moară aici, în pustiurile înghețate ale Anzilor.

Apă era peste tot, sub formă de zăpadă. În curând, a devenit o agonie insuportabilă să o mănânce, pentru că gerul uscat le înșăngerase buzele rănite. Au început să moară mai întâi de sete, până când unul dintre supraviețuitori a inventat un dispozitiv de topire a zăpezii dintr-o foaie de aluminiu. Puneau zăpadă deasupra și o lăsau la soare să se topească.

Dar nicio cantitate de apă nu-i putea salva de la înfometare.

Puținele lor provizii s-au terminat după o săptămână. La altitudine mare și în frig, corpul uman are nevoie de mai multă hrană decât la nivelul mării, dar ei nu mai primeau nimic. Corpurile lor rămâneau repede fără resurse. Aveau nevoie de proteine. Dacă nu le obțineau, urmau să moară. Era cât se poate de simplu.

Iar acum aveau o singură sursă de hrană disponibilă.

Cadavrele celor care nu rezistaseră stăteau întinse în zăpadă. Carnea era perfect conservată de temperaturile negative. Nando a fost primul care a sugerat să o folosească pentru a supraviețui.

Singura alternativă era să aștepte să moară, iar el nu era pregătit pentru asta.

Au început cu pilotul.

Patru dintre supraviețuitori au găsit bucăți de sticlă în fuzelaj. Le-au folosit ca să taie bucăți de carne din cadavrul pilotului. Nando a luat o bucată. Era înghețată, desigur, și avea o ciudată culoare alb-cenușie.

S-a uitat la ea în palmă. A văzut că în jurul lui supraviețuitorii fac la fel. Alții băgaseră deja în gură bucățile de carne de om și mestecau greu.

„E doar carne“, și-a spus el. „Nimic mai mult“.

A trecut carnea de buzele crăpate și a pus-o pe limbă.

Nu avea niciun gust. Doar textură: tare și vânoasă. A mestecat de câteva ori, apoi s-a forțat să înghită.

Nu se simțea vinovat. Era doar furios că viețile lor ajunseseră în acest punct. Și, deși carnea nu elimina spasmele chinuitoare provocate de foame, îi dădea speranța că ar putea scăpa de înfometare până vin salvatorii.

Pentru că toate echipele de salvare din Uruguay aveau să-i caute. Nu-i așa? Nu trebuiau să continue dieta asta îngrozitoare multă vreme. Sigur?

Un supraviețuitor găsisese un radiotranzistor în epavă și reușise să-l facă să meargă. A doua zi după ce au gustat pentru prima dată carne de om, au reușit să prindă un canal de știri.

Au aflat exact ce nu voiau să audă. Autoritățile încetaseră căutarea lor. Condițiile meteo erau prea înșelătoare. Pur și simplu, nu existau șanse să găsească supraviețuitori.

„Respiră!“ își spuneau când îi copleșea disperarea. „Dacă respiri înseamnă că trăiești.“

Dar acum, când toate speranțele de a fi salvați erau pierdute, cu siguranță se întrebau cât timp mai au să respire.

Muntele mai avea și alte orori pentru ei. Următoarea a venit sub forma unei avalanșe. Nenumărate tone de zăpadă s-au prăbușit peste fuzelaj în toiul unei furtuni. Cantități mari au pătruns în epavă, acoperindu-i pe Nando și pe ceilalți supraviețuitori. Sufocați de păturile înghețate, șase dintre ei au murit.

Nando avea să povestească mai târziu că fusese ca și cum ar fi fost blocați într-un submarin pe fundul mării. Era o furtună cumplită, așa că nu au îndrăznit să se aventureze afară și nu știau câtă zăpadă se adunase deasupra lor. Era foarte posibil ca acesta să fie mormântul lor de gheață.

Dispozitivul de topire a zăpezii nu mai funcționa acum, când erau ascunși de soare. Acum singurele cadavre erau ale celor proaspăt decedați.

Înainte, doar cei care tăiaseră cadavrele fuseseră forțați să privească. Acum, cu doar câteva excepții, aproape toți erau alături de puținii supraviețuitori îndrăzneți care hăcuiau cadavrele. Soarele nu uscaseră carnea de pe ele, așa că era cu totul altceva s-o mănânce. Nu era tare și uscată, ci moale și cleioasă.

Crudă. Umedă.

Curgea sânge din ea și era plină de bucăți de zgârci. Și nu era deloc lipsită de gust. Nando și ceilalți se chinuiau să nu vomite în timp ce se forțau să înghită carnea, înconjurați de duhoarea puternică și bolnăvicioasă de grăsime și țesut uman intrat în putrefacție.

Viscolul s-a oprit. Supraviețuitorii au avut nevoie de opt zile să sape ca să scoată din fuzelaj zăpada adusă de avalanșă.

Supraviețuitorii știau că în coada desprinsă a aeronavei se află baterii, ceea ce-i putea ajuta să pornească radioul avionului ca să ceară ajutor. Nando și trei dintre tovarășii lui au mers câteva ore chinuitoare și extenuante prin zăpada înghețată și în cele din urmă au găsit bateriile. În zilele care au urmat au încercat să repare radioul, dar nu au reușit.

Între timp, zona în care se prăbușiseră devenea un loc tot mai îngrozitor.

Pentru început, supraviețuitorii se limitaseră la câteva fâșii de carne din cadavrele însoțitorilor decedați. Unii au refuzat, dar există informații că majoritatea s-au răzgândit când și-au dat seama că nu au altă opțiune. Odată cu trecerea timpului, realitatea crudă a dietei lor era vizibilă cu ochiul liber.

În zonă erau împrăștiate oase de om. Brațe și picioare amputate, cu carne încă pe ele, erau așezate într-un morman lângă o deschidere în fuzelaj – o cămară sinistă, dar ușor accesibilă. Întinseseră fâșii mari de grăsime umană peste avion ca să se usuce la soare. Supraviețuitorii trecuseră de la carne la organele interne. Rinichi. Ficat. Inimi. Plămâni. Ba chiar despicaseră craniile morților ca să mănânce creierul. Capetele sparte și golite stăteau abandonate în zăpadă.

Însă două cadavre rămăseseră neatinse. Din respect față de Nando, ceilalți lăsaseră nepângărite cadavrul mamei lui și pe cel al surorii lui. Dar el știa că nu pot lăsa prea mult acolo mâncarea foarte bună. O să vină un moment când supraviețuirea o să fie mai presus de respect. Trebuia să încerce să caute ajutor înainte

să fie nevoit să-și mănânce propria familie. Trebuia să se lupte cu muntele.

Știa că probabil o să moară în această încercare. Dar mai bine așa decât să nu încerce deloc.

Erau eșuați acolo de șaiseci de zile, când Nando și doi dintre camarazii lui – Roberto și Tintin – au plecat după ajutoare. Nu aveau cum să coboare, din poziția în care se aflau. Nu puteau decât să urce. Dar nu știau că urmează să escaladeze unul dintre cele mai înalte vârfuri din Anzi, un vârf care ajungea până la aproape 5 180 de metri deasupra nivelului mării.

Montaniarzii cu experiență s-ar fi gândit de două ori înainte de a pleca într-o astfel de expediție. Cu siguranță, nu ar fi încercat așa ceva după șaiseci de zile în care aproape că muriseră de foame, fără echipamentul esențial pentru alpinism extrem.

Nando și camarazii lui neînfricați nu aveau crampoane, târnăcoape sau echipament pentru vreme rece. Nu aveau frânghii sau ancore de oțel. Purtau doar hainele pe care le putuseră lua din valizele de pe epavă și erau slăbiți de atâta malnutriție, sete, epuizare și expunere la frig. Era prima dată în viața lor când încercau să escaladeze un munte. N-a trecut mult și lipsa de experiență a lui Nando a devenit evidentă.

Dacă nu ați suferit niciodată de rău de înălțime, nu vă puteți imagina cum e. Simți că-ți plesnește capul de durere. De-abia poți sta în picioare de ameteală. Ești copleșit de oboseală. Dacă urci prea sus, riști să suferi leziuni pe creier sau să mori. Se spune că nu e bine să urci mai mult de 300 de metri pe zi când ești la altitudine, ca să ai timp să te aclimatizezi.